

16.06.2020

List otwarty organizacji społecznych w sprawie cięć funduszy unijnych na wsparcie społeczeństwa obywatelskiego w krajach UE

Szanowna Pani Przewodnicząca Komisji Europejskiej, Ursula Von der Leyen,
Szanowni Posłowie Parlamentu Europejskiego,
Szanowny Pan Przewodniczący Rady Europejskiej, Charles Michel,
Szanowni Przedstawiciele Państw Członkowskich Unii Europejskiej

Do wiadomości:

Wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej ds. Wartości i Przejrzystości, Vera Jourova,
Rząd Chorwacji pełniący prezydencję w Radzie UE,
Rząd Niemiec obejmujący prezydencję w Radzie UE w drugiej połowie 2020 r.

27 maja Komisja Europejska przedstawiła strategię przezwyciężenia negatywnych skutków pandemii COVID-19 (2020/98). Przedstawiła także projekt siedmioletniego budżetu UE, który ma być głównym narzędziem do osiągnięcia celów zawartych w strategii (2020/442).

Doceniamy, że strategia wymienia społeczeństwo obywatelskie jako ważnego partnera w stawianiu czoła wyzwaniom, przed którymi pandemia postawiła nasze społeczeństwa. Jednocześnie wyrażamy głębokie rozczarowanie faktem, że rola społeczeństwa obywatelskiego nie została odpowiednio odzwierciedlona w projekcie unijnego budżetu. Wyraźnym tego przejawem jest propozycja zmniejszenia środków na program „Prawa i wartości” o ponad 20 procent w porównaniu do – już bardzo niskiej kwoty – zaproponowanej przez Komisję Europejską w 2018 r. w poprzedniej wersji budżetu. Program „Prawa i wartości” ma wspierać projekty organizacji społecznych działających na rzecz wspólnych europejskich wartości, takich jak demokracja, praworządność i prawa podstawowe. Nie będzie on jednak skuteczny bez odpowiednich środków finansowych.

Przypominamy, że społeczeństwo obywatelskie to niezbywalny element dobrze funkcjonującej demokracji. Organizacje społeczne służą swoim społecznościom, stojąc na straży wspólnych wartości europejskich zapisanych w art. 2 Traktatu UE i promując ideę integracji europejskiej. Wraz z wybuchem pandemii po raz kolejny udowodniły swoją skuteczność i zaangażowanie w obronie wartości europejskich i pomocy naszym społeczeństwom. Wspierały społeczności lokalne, by lepiej mogły przygotować się do walki z pandemią. Niosły pomoc osobom szczególnie zagrożonym, w tym osobom starszym, pacjentom, osobom przebywającym w kwarantannie, mniejszościom, migrantom i uchodźcom. Włączyły się w organizację pomocy publicznej służbie zdrowia, m.in. wspierając i zaopatrując w środki ochrony pracowników medycznych, prowadząc zbiórki funduszy dla szpitali, organizując sprzęt medyczny czy prowadząc kampanie informacyjne i edukacyjne o pandemii. Prowadziły monitoring przestrzegania praw człowieka i praw obywatelskich w okresie restrykcji związanych z pandemią, podejmując interwencje, gdy demokratyczne wartości europejskie były zagrożone.

Praca organizacji społecznych będzie szczególnie potrzebna przy łagodzeniu negatywnych skutków pandemii, zwłaszcza dla mniej uprzywilejowanych grup społecznych. Bez wsparcia społeczeństwa obywatelskiego trudno będzie zachować spójność i solidarność naszych społeczeństw. Organizacje społeczne będą miały także ogromną rolę do odegrania we wzmacnianiu politycznej legitymacji dla integracji europejskiej w nadchodzących latach.

Wszystkie te działania organizacje społeczne podejmować będą mierząc się z narastającym problemem braku środków finansowych. Źródła finansowania dla ich działalności kurczą się, a wybuch pandemii przyspieszył ten proces.

Ubolewamy, że nowy projekt budżetu nie uznaje wkładu, jaki organizacje społeczne wnoszą do europejskich społeczeństw. Żałujemy, że propozycja Komisji Europejskiej nie uwzględnia postulatów zgłaszanych od lat przez setki organizacji z całej UE, Parlament Europejski i Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, które wzywają do wzmocnienia unijnego wsparcia dla organizacji społecznych. Obawiamy się, że obcięcie funduszy na działania prowadzone przez organizacje społeczne przyczyni się do pogłębienia problemów społecznych i politycznych, z którymi UE będzie musiała zmierzyć się w nadchodzących latach. Będzie to także zły sygnał jeśli chodzi o przywiązanie UE do obrony wartości, na których została zbudowana.

Wzywamy Was do naprawienia tego poważnego politycznego błędu, który dotknąć może miliony europejskich obywateli. Wzywamy Was do znacznego zwiększenia budżetu programu „Prawa i wartości” do poziomu wskazanego przez Parlament Europejski, tj. do 1,83 mld EUR (w cenach bieżących).

Będziemy współpracować z europejskimi i krajowymi instytucjami nad przygotowaniem takiego projektu unijnego budżetu, który zapewni organizacjom środki niezbędne do upowszechniania i ochrony wspólnych europejskich praw i wartości na poziomie lokalnym, krajowym i unijnym.

Liczymy na odpowiedź na nasze postulaty. Deklarujemy gotowość przedstawienia wszelkich wyjaśnień i konstruktywnego dialogu w tej sprawie.

Angielska wersja listu, pod którą można składać podpisy jest dostępna na stronie: www.civic-forum.eu

Sygnatariusze:

European Civic Forum, Europe
Stefan Batory Foundation, Poland
Bundesnetzwerk Bürgerschaftliches Engagement (B.B.E), Germany
Civic Alliance, Latvia
Civilisation coalition, Hungary
CNVOS, Slovenia
CROSOL, Croatia
De Verenigde Verenigingen, Belgium
Forum del Terzo Settore, Italy
Fundatia pentru Dezvoltarea Societatii Civile | Civil Society Development Foundation, Romania
Global Fokus, Denmark
Građanske Inicijative | Civic Initiatives, Serbia
Interessenvertretung Gemeinnütziger Organisationen | Interest Group of Public Benefit Organisations, Austria
Le Mouvement Associatif, France
National Federation of Polish NGOs (OFOP), Poland
Network of Estonian Nonprofit Organizations (NENO), Estonia
NISC, Lithuania
Ökotárs – Hungarian Environmental Partnership Foundation, Hungary
Solidarity Now, Greece
SPIRALIS, Czech Republic

i inni, w tym Sieć Obywatelska Watchdog Polska